

KUNGSBACKA KOMMUN
kommun@kungsbacka.se

2024-03-25

1 (21)

Dnr- SI 2023:8427

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Kapareskolan E-H i Kungsbacka kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Kapareskolan E-H* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Kapareskolan E-H* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver bredda sin analys av verksamhetens resultat så den omfattar både delar som behöver utvecklas och framgångsfaktorer, för att utifrån det vidta ändamålsenliga åtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver anpassa undervisningen i innehåll och arbetssätt, så att den utgår ifrån och möter elevernas förutsättningar och behov oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla och genomföra ett samlat arbete för att skapa, upprätta och vid behov återskapa studieron under lektionerna så att eleverna kan fokusera på sina studier.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sin uppföljning och analys av kunskapsresultaten och säkerställa att eventuella avvikelser inte beror på brister i bedömningarnas likvärdighet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **1 november 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:8425) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Kapareskolan E-H* leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Uppföljning och analys

Rektorn följer på vissa sätt upp verksamheten, på ett sätt som till delar ger grund för utveckling av verksamheten. Kunskapsresultat på skolan följer rektorn upp på flera sätt, men det sker dock med ett fokus på när resultaten är otillräckliga. Exempelvis följs kunskapsresultaten upp med fokus på elever som har eller riskerar att få betyget F. Uppföljningen sker systematiskt genom såväl uppföljning av slutbetyg, nationella prov som via konferenser där skolans respektive klassers resultat och nuläge gällande kunskapsresultat och frågor som rör trygghet och studiero tas upp. På konferenserna deltar aktuella lärare samt delar av elevhälsan. Rektorn följer upp även upp elevernas trygghet och studiero genom enkäter samt samtal med personal och elever.

Rektorn genomför även i viss mån en bredare uppföljning av verksamheten genom att följa upp undervisningens genomförande. Rektorn genomför kontinuerliga samtal om undervisningens genomförande med skolans utvecklingsgrupp, där förstelärare ingår, arbetslagsledare samt med elevhälsan. Lärarna genomför dessutom en årlig självutvärdering av sin undervisning utifrån kommunens centrala utvärderingspunkter, som rektorn sammanställer som en del av sitt systematiska kvalitetsarbete. Rektorn tar även del av ämneslagens utvecklingsarbete genom att delta på konferenser med lärarna. Vid behov av utveckling av undervisningen följer rektorn upp vissa lärares undervisning mer utförligt, exempelvis genom lektionsobservationer och vid medarbetarsamtal. Vid behov av utveckling av undervisningen eller ökad stöttning till enskilda elever eller elevgrupper kan även elevhälsan göra lektionsobservationer. Bilden av undervisningen förmedlas till rektorn. Elevernas bild av undervisningen och

skolans verksamhet i stor tar rektorn del av på flera sätt. Dels genom enkäter till eleverna. Dels genom att mentorerna har i uppdrag att föra mer djuplodande samtal med eleverna, vilket förmedlas till rektorn. Rektorn genomför dock inte en uppföljning av hur värdegrunden integreras i undervisningen.

Rektorn genomför visserligen vissa analyser av uppföljningen, men analysen är inriktad på de delar som särskilt behöver utvecklas. Det finns dock enstaka generella analyser, exempelvis kring framgångsfaktorer i undervisningen. Till exempelvis har rektorn, efter att uppföljningen av kunskapsresultat visat att de sjunker i matematik under årskurs 7, isolerat trygghetsfrågor som en orsak till lägre kunskapsresultat i matematik. Analysen gjordes utifrån uppföljning av undervisningen såväl som undervisningen på den skola de flesta eleverna gick på tidigare. Utifrån uppföljningen vidtar rektorn insatser. En följd av uppföljningen och analysens fokus på otillräckliga resultat är dock att insatserna har åtgärdade karaktär. Till exempel sätter rektorn in åtgärder för att öka måluppfyllelsen eller för att öka tryggheten på skolan. Gällande undervisningens genomförande gör rektorn insatser för att följa upp utvecklingsinsatser för lärarna i behov av det. Specifikt gällande elevernas lägre resultat i matematik har rektorn satt in matematikstöd lärare, utöver insatser för ökad trygghet som tidigare har beskrivits. Rektorn har följt upp insatserna i matematik och har hittills kunnat konstatera att tryggheten har ökat. Rektorn har genom uppföljningen dock identifierat att vissa övergripande framgångsfaktorer gällande undervisningens upplägg; den undervisning på skolan som är av god kvalitet präglas av tydlighet, struktur och variation.

Jämställdhetsarbete

Rektorn genomför i vissa delar ett strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att alla elever ges samma förutsättningar oberoende av könstillhörighet. Rektorn följer upp resultat utifrån kön och har identifierat mönster gällande såväl kunskapsresultat som frånvaro. Ett exempel är att rektorn i sin resultatuppföljning konstaterade att pojkar haft lägre måluppfyllelse än flickor. Utifrån detta följde rektorn, genom lärarna, upp undervisningens genomförande. Uppföljningen visade att undervisningen var mer anpassad till flickorna än pojkarnas sätt att lära sig. Personalen på skolan fick läsa litteratur från skolforskare om pojkars skolgång, vilket sammantaget mynnade ut i ett arbete med att träna eleverna i studieteknik. Rektorn har nu identifierat att flickor i högre grad har problematiskt skolfrånvaro än pojkar, vilket hen framöver planerar att möta genom uppföljning och att sätta in åtgärder.

Ledning och organisation

Rektorn leder i vissa delar skolan på ett sätt som ger förutsättningar för organisationen att utvecklas. Rektorn skapar förutsättningar för lärarna och elevhälsan

att samverka genom att avsätta tid till samverkan i olika forum, exempelvis inom arbetslagen, ämneslagen, på arbetsplatsträffar för hela skolan samt i möten mellan lärare och elevhälsan. De kollegiala forumen leds av förstelärare, arbetslagsledare eller funktioner i elevhälsan, som dessutom har rollen att sammanställa information och analysera det i forum med rektorn, såsom skolledningsmöten eller inom skolans utvecklingsgrupp. Nyanställda och obehöriga lärare får stöd i arbetet genom kontakt med rektor och mentor. Genom rektorns uppföljning, som pekade på ett behov av att utveckla undervisningen, har rektorn utökad den kollegiala samverkan inom ämneslagen och gett respektive ämneslag att identifiera utvecklingsbehov och ta fram åtgärder för att utvecklas. Rektorn följer upp den kollegiala samverkan och säkerställer att den får effekt i undervisningen genom uppföljning med arbetslags- och ämneslagsledare samt i riktade fall genom samtal med enskilda lärare. Rektorn har medvetet valt att inte styra lärarnas kollegiala samverkan i ämneslagen på ett direkt sätt. Rektorn beskriver att det är en medveten prioritering för att öka lärarnas möjligheter till professionella bedömningar utifrån respektive ämneslagsbehov och relation till ämnenas respektive karaktär och innehåll. Det är dock inte tydligt för alla lärare hur rektorn följer upp eller säkerställa samverkans effekt i undervisningen.

Rektorn har inte tillräckligt tydliggjort vilka roller och mandat skolans olika professioner har. Det gäller mer specifikt hur lärarna och elevhälsan kan samspela med varandra för att främja undervisningen. Granskningen visar exempelvis att lärare och elevhälsa har olika uppfattningar om vad deras respektive roller är gällande främjande och åtgärdade arbete för elever som riskerar att inte nå godkänt betyg. Det tar sig vidare uttryck i att lärare och elevhälsa inte möts i ett gemensamt förhållningssätt gällande om ordinarie undervisning ska utvecklas eller om elever ska få stöd utanför ordinarie undervisning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver bredda sin analys av verksamhetens resultat så den omfattar både delar som behöver utvecklas och framgångsfaktorer, för att utifrån det vidta ändamålsenliga åtgärder.

Granskningen visar att rektorn visserligen använder flera metoder för att följa upp verksamheten och i vissa fall även genomför orsaksanalyser, men att uppföljningen har en slagsida gentemot otillräckliga resultat eller verksamheter. För att komma åt aktuella arbetsprocesser och därigenom ha en god grund för att utveckla verksam-

heten bör rektorn bredda sin analys. Om analysen som genomförs är för snäv och inriktad endast mot områden som behöver utvecklas, riskerar rektorn att inte få en fullständig bild av verksamheten och/eller att inte ta tillvara på de framgångsfaktorer som finns på skolan.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utöka sin analys av verksamhetens resultat. Det kan exempelvis ske genom att även analysera framgångsfaktorer och orsaker till dessa samt sprida goda exempel.¹ Vidare kan en del av arbetet vara att identifiera vilka delar av samverkan mellan elevhälsan och lärarna som är välfungerande och varför det i delar finns olika förväntningar gällande roller och mandat.²

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Strukturerad och varierad undervisning

Undervisningen som genomförs på skolan är i vissa avseenden strukturerad för att skapa en tydlighet för eleverna, även om det skiljer sig åt mellan lärare. I huvudsak tydliggör lärarna vilka moment som ingår i lektionen, dess tidsramar och vad eleverna förväntas göra. Däremot förmedlar lärarna i olika stor utsträckning vad syftet med momenten eller vad eleverna förväntas lära sig. Det varierar mellan lärarna om de bygger upp lektionerna utifrån ett logiskt flöde där de tydliggör varför de ska arbeta med olika typer av uppgifter. I granskningen framkommer enstaka exempel på hur lärare planerar för och genomför en avslutande del på lektionen, som exempelvis

¹ Se exempelvis Håkansson, J. & Sundberg, D. (2016) *Utmärkt skolutveckling: Forskning om skolförbättring och målluppfyllelse*, Stockholm: Natur & Kultur; Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLF5 2012:98) *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*.

² Se exempelvis Höög, J. & Johansson, O. (red.) (2014) *Framgångsrika skolor – mer om struktur, kultur och ledarskap*, Lund: Studentlitteratur; Jarl, M., Blossing, U. & Andersson, K. (2017) *Att organisera för skolframgång: Strategier för en likvärdig skola*, Stockholm Natur och Kultur.

möjliggör för läraren att sammanfatta innehållet eller för eleverna att reflektera kring sitt lärande. Vanligare är att lektioner saknar avslut.

Det varierar mellan ämnen och lärare om undervisningen innehåller en variation av arbetsformer och arbetssätt. Lärarna beskriver att de varierar undervisningen genom att exempelvis växla mellan lärarledda genomgångar, elevinteraktiva moment samt att elever får arbeta med uppgifter i grupp, par eller individuellt. Vissa lärare beskriver att de sätter graden av variation i undervisningen till klassernas behov av ledning och styrning som till undervisningens innehåll. Eleverna uttrycker dock att undervisningen återkommande är enformiga och typiskt sätt innehåller lärarledd genomgång och därefter individuellt arbete i lärobokens uppgifter. Eleverna beskriver att deras lust att lära och motivation att arbeta hela lektionerna ökar på lektioner som där det finns en variation av arbetsformer. Eleverna beskriver också att varierade lektioner brukar vara lugnare och tystare än lektioner som är mer enformigt utformade.

Stimulans och anpassning av undervisningen

Undervisningen bidrar endast i vissa fall till att stimulera, motivera och göra eleverna aktiva i undervisningen. Det varierar mellan lärare om undervisningen bidrar till att stimulera, motivera och göra eleverna aktiva. Det framkommer exempel på när vissa lärare motiverar eleverna och har höga förväntningar på dem. Det framkommer även exempel på när lärare arbetar aktivt för att skapa ett tillåtande klimat som möjliggör för eleverna att befinna sig i en läroprocess där de vågar testa sig fram och göra fel. Eleverna beskriver att de ofta möter en undervisning som inte motiverar dem. Dessutom beskriver eleverna att det varierar om lärarna har höga förväntningar på dem och hur lärarna hanterar när eleverna inte förstår undervisningen. Elevhälsan uttrycker att det varierar mellan lärare om och hur de exempelvis förmedlar höga förväntningar på eleverna.

Det finns begränsningar i hur undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas för att möta eleverna olika behov och förutsättningar, även om det finns lärare som möter elevernas behov genom anpassningar av undervisningen. Det förekommer även konkreta insatser för anpassningar av undervisningen på hela skolan. Till exempel kan lärarna stimulera elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling genom mer utmanande uppgifter. Vidare finns konkreta anpassningar som till exempel tillgång till skärmar eller hörlurar samt mer didaktiska frågor som hjälplappar eller checklistor såväl som struktur på lektionerna och ledarskap i klassrummet. Ordinarie undervisning är dock inte alltid utformad på ett flexibelt sätt för att möta eleverna på en lämplig nivå utifrån deras förutsättningar och behov. Eleverna beskriver att alla elever inte klarar av att möta undervisningens krav. Inom ordinarie undervisning får dessa elever

inte heller den hjälp de skulle behöva för att möta kraven. Stöttning finns snarare att få utanför, genom läxhjälp eller om behoven är särskilt stora, i den särskilda undervisningsgruppen. I ett ämne finns tillgång till "stödlärare" utanför, men nära anslutning till, ordinarie klassrum. Lärarna beskriver att de anpassningar och extra anpassningar som genomförs är välfungerande men att den ordinarie undervisningen inte är tillräcklig för att möta alla elevers behov och förutsättningar. Dessutom beskriver lärarna att det är oklart vilka extra anpassningar som finns och om de följs upp. Elevhälsan beskriver att undervisningens behov utvecklas för att göras mer tillgänglig för att undervisningen och skolans verksamhet ska möta alla elevers behov. Elevhälsan förklarar dock att de i vissa fall kan arbeta med individuella lösningar för enskilda elever som är utformade på ett sätt som möter deras behov, vilket också rektorn identifierat inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna har ett begränsat inflytande över undervisningen och sitt eget lärande. Eleverna får i vissa fall möjlighet till ett inflytande som endast omfattar formerna för undervisningen och examinationer, exempelvis omfattning på prov eller om läsning av texter ska genomföras individuellt eller i helklass. Det framkommer visserligen exempel på hur vissa lärare utvärderar arbetsområden på ett sätt som möjliggör för eleverna att själva reflektera kring arbetet och samtidigt utvärdera sin och lärarens insatser. Det framkommer även att vissa lärare ibland använder sig av metoder för utvärdering av lektioner, till exempel genom att elever får skriva en reflektion om lektionen eller göra tumme upp eller ned. Eleverna beskriver dock att det endast är ett fåtal av lärarna som ger dem möjlighet att utöva inflytande över och utvärdera undervisningen. Elevernas möjlighet till reflektion är i allmänhet begränsat. Det gäller såväl reflektioner kring undervisningsinnehåll som saknar givet svar, hur undervisningen är upplagd såväl som sitt eget lärande. Eleverna beskriver att deras möjlighet till reflektion är begränsat till praktiska moment, exempelvis laborationer. Lärarna beskriver å sin sida att eleverna inte alltid är medvetna om vad elevinflytande är och är inte heller alltid medvetna om att de får utöva det. Sammanställningen av lärarnas egen utvärdering av sin undervisning, vars sammanfattning Skolinspektionen tagit del av, visar på låga resultat gällande hur undervisningen bidrar till elevernas metakognitiva förmågor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver anpassa undervisningen i innehåll och arbetssätt, så att den utgår ifrån och möter elevernas förutsättningar och behov oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Granskningen visar att även om det finns en variation mellan lärare på skolan, är undervisningen inte är tillräckligt anpassad för elevernas förutsättningar och behov. Utifrån detta finns en risk att undervisningen inte möter eleverna, vilket kan få negativa konsekvenser för elevernas kunskapsutveckling, motivation och studiero.

Skolinspektionens rekommenderar därför att rektorn och lärarna utvecklar ordinarie undervisning, för att eleverna ska få undervisning som utgår från vad de behöver i form av ledning och stimulans. Ett första led i arbetet kan vara en kartläggning av elevernas förutsättningar och behov för att utifrån detta sätta in utvecklingsinsatser i ordinarie undervisning. En del av arbetet kan även vara att identifiera styrkor respektive utmaningar i skolans befintliga arbete med att anpassa undervisningen. Detta kan användas för att sprida goda exempel. Rektorn och lärarna kan även arbeta med att utvärdera om insatserna för ordinarie undervisning såväl som mer specifika anpassningar får önskat resultat.³

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Arbete för studiero

Det saknas ett samlat arbete för studiero på skolan. Lärarnas förbyggande, främjande och åtgärdande arbete för att eleverna ska kunna fokusera på sina studier under lektionerna skiljer sig åt. Eleverna beskriver att studieron tenderar att vara bättre på lektioner som är motiverande för dem. Det saknas samsyn hos lärarna kring arbetet

³ Se exempelvis Skolinspektionen (2016) *Skolans arbete med extra anpassningar*, Kvalitetsgranskningsrapport; Skolforskningsinstitutet (2020) *Lärarcentrerad och elevcentrerad undervisning i samspel*. Skolforskningsinstitutet sammanfattar och kommenterar 2020:02. Solna: Skolforskningsinstitutet.

för studieron och lärarna arbetar på olika sätt med att skapa och upprätthålla studiero. Lärarna och rektorn beskriver dock att det kan ske ett gemensamt åtgärdande arbete med studieron i vissa klasser. Detta sker dock först när det uppkommit uppenbara svårigheter med studieron. Eleverna berättar att det generellt är otydligt vilka ordningsregler som gäller. Det varierar också mellan lärare vilka ordningsregler som finns samt hur de följs. Eleverna har inte heller uppfattat att de har varit delaktiga i att ta fram ordningsreglerna. Lärarna å sin sida beskriver att det finns ordningsregler samt att elevrådet varit delaktiga i utformandet av dem.

Arbete för trygghet

Det finns i vissa delar ett samlat arbete för trygghet på skolan. Skolan genomför trygghetsenkäter och trygghetsvandringar för att följa upp elevernas trygghet och identifiera otrygga platser och situationer. Skolan har ett trygghetsråd. Rådet genomför trygghetsvandringen, vars resultat följs upp av rektorn såväl som elevskyddsombudet på skolan. Under det senaste året har rektorn utökat och tydliggjort rutiner för trygghet. En ytterligare åtgärd som rektorn har satt in är den ovan beskrivna insatsen för att öka tryggheten och övergången till högstadiet för elever i årskurs 7.

Även om det finns vissa gemensamma förhållningssätt på skolan är de begränsade och omfattar endast vissa delar av elevernas trygghet. Arbetet med trygghet relateras till värdegrundsfrågor genom att frågor som rör elevers agerande gentemot varandra tas upp på mentorstiden. Eleverna beskriver att det finns en så kallad "konsekvenstrappa" med sanktioner gentemot elever som agerar på ett sätt som riskerar att minska tryggheten. Eleverna uppfattar dock att lärare och rektor inte följer den på ett konsekvent sätt, utan förhåller sig på olika vis till såväl sanktioner som vilka elever som får konsekvenser.

Även om rektorn följer upp elevernas trygghet vidtas inte alltid tillräckliga åtgärder för att öka elevernas trygghet. Elever, lärare, elevhälsan och rektorn beskriver att eleverna på skolan överlag är trygga. I granskningen framkommer att skolan har genomgått en period med relativt vanligt förekommande incidenter som bryter mot tryggheten på skolan, exempelvis bråk mellan elever och slagsmål. Incidenternas omfattning har minskat under nuvarande läsår, men elever beskriver att det likväl sker bråk eller slagsmål ungefär varannan vecka. Skolpersonal agerar när incidenter uppmärksammas, men elever beskriver att det sker incidenter utan att det kommer till lärarnas kännedom. Lärare uttrycker att kränkningar kan fortsätta även om anmälan av kränkande behandling har upprättats.

Skolan har infört ett mobilförbud för att öka tryggheten men har inte arbetat för att elevernas trygghet på internet ska öka. För att minska kränkningar har skolan infört mobilförbud under skoltid. En orsak till detta var att rektorn identifierade att kränkningar skedde och spreds via eleverna mobiltelefoner. Enligt lärare, elevhälsan och rektorer har sådana incidenter minskat. Eleverna beskriver å sin sida att tryggheten för vissa elever dock har minskat till följd av mobilförbudet. Personal på skolan har inte heller arbetat för att främjande eller förebyggande för att öka tryggheten för eleverna på internet och i sina digitala miljöer, vilka eleverna har tillgång till även om mobilförbud har införts under elevernas tid i skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla och genomföra ett samlat arbete för att skapa, upprätta och vid behov återskapa studieron under lektionerna så att eleverna kan fokusera på sina studier.

Granskningen visar att skolan saknar ett samlat arbete för studiero, lärarna arbetar enskilt snarare än tillsammans för att se till att eleverna har en god studiero och inte störs i sina studier. Granskningen visar även att det finns skillnader mellan lärare i vilken mån det råder studiero under lektionerna. Alla elever har rätt till en studiegång där de kan fokusera på sina studier. Utan god studiero finns risk att eleverna inte når målen i utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn, tillsammans med lärarna, arbetar för att skapa ett medvetet och gemensamt förhållningssätt gällande främjande, förebyggande samt åtgärdande arbete för studiero. Ett led i arbetet kan upprätta forum där lärare tillsammans kan diskutera vilka insatser som de kan använda sig av i arbetet. I detta kan med fördel goda exempel och redan existerande åtgärder på skolan identifieras och spridas bland lärarna. Arbetet kan innefatta såväl reflektioner kring hur undervisningens upplägg kan bidra till en ökad studiero som mer konkreta och direkta åtgärder för att på ett gemensamt sätt säkerställa en miljö där eleverna kan koncentrera sig på studierna. Arbetet kan även involvera att lärarna får resonera kring och utvärdera insatserna för studiero. Ett annat led kan vara att involvera eleverna och göra eleverna delaktiga i såväl diskussioner och reflektioner kring hur studieron bör vara och hur de ska arbeta för att uppnå den, som i en utveckling och tydliggörande av ordningsreglerna på skolan. Ytterligare en del av arbetet kan utgöras

av att rektorn följer upp hur studieron har förändrats samt vid behov justerar rutiner, regler och förhållningssätt.⁴

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Lärarnas kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Lärarna har förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömningar och betyg på skolan. Det sker bland annat genom den utökade samverkan i ämneslagen. Där använder sig lärarna av flera metoder för kvalitetssäkring. Bland annat samrättar de såväl nationella prov som examinationer, de tolkar styrdokumentet och tar i vissa fall fram elevarbeten som typexempel för olika betygssteg. Vidare sker ett arbete inom lärarnas samverkan där de jämför resultaten på den egna skolan med resultat på andra skolor i kommuner och i riket, i syfte att kalibrera sina bedömningar. Rektorn har lämnat ansvaret för metoder för likvärdighet till lärarna i respektive ämneslag, men de ska redovisa till rektorn vilka metoder som de använder sig av. Lärarna saknar dock möjlighet att samverka med lärare på andra skolor för att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Analys av omdömen och betyg

Rektorn gör i vissa delar en uppföljning och analys av lärarnas bedömningar och betyg i syfte att säkerställa att det sker en likvärdig bedömning. Rektorn följer upp betygssättning i syfte att säkerställa likvärdighet, men det sker framför allt gällande relationen mellan resultat på nationella prov och slutbetyg. I slutet av läsåret har två förstelärare i uppgift från rektorn att analysera kunskapsresultaten bland annat i syfte att identifiera skillnader i resultat på nationella prov och slutbetyg. Rektorn gör även jämförelser med andra skolenheter inom kommunen samt med riket. Uppföljningen

⁴ Se exempelvis Skolinspektionen (2014) *Stöd och stimulans i klassrummet – rätten att utvecklas så långt som möjligt*, Rapport 2014:2, Stockholm: Skolinspektionen, Skolinspektionen (2016) *Skolans arbete med att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*, Stockholm: Skolinspektionen.

förmedlas till rektor såväl som vidare till lärarna på skolan. Rektorn beskriver att avvikelser mellan resultat på nationella prov och slutbetyg identifieras och följs upp. Uppföljningen sker genom att rektorn för dialog med aktuell lärare i ämnet utifrån hur de har motiverat betygen. Det är inte tydligt för alla lärare vilken uppföljning och analys rektorn gör av kunskapsresultaten eller hur rektorn återkopplar detta till lärarna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sin uppföljning och analys av kunskapsresultaten och säkerställa att eventuella avvikelser inte beror på brister i bedömningarnas likvärdighet.

Granskningen visar att rektorn gör en snäv uppföljning av kunskapsresultaten. Den uppföljning som görs omfattar endast i liten del att det sker en likvärdig betygssättning på skolan samt att lärare gör bedömningar på likvärdigt sätt. Det sker inte heller en återkoppling kring uppföljningen och analysen av kunskapsresultaten som är tydlig för alla lärare. Om rektorn inte följer upp och analyserar betyg och eventuella behov av utveckling av bedömarkompetens, finns risk för att betygssättningen inte är likvärdig.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att uppföljningen och analysen utvecklas på ett sätt som möjliggör för rektorn och lärarna att identifiera eventuellt omotiverade avvikelser i bedömningar av elevernas kunskaper. Arbetet kan exempelvis innefatta analys av betygssättning över tid, jämförelser mellan ämnen och lärare, för att kunna identifiera eventuella variationer och avvikelser i betygssättningen. Utifrån detta bör rektorn fördjupa arbetet för att utröna vad orsakerna till dessa beror på. Om rektorn genom uppföljningen identifierar behov av utveckling av lärares bedömarkompetens eller ökade förutsättningar att sätta likvärdiga betyg, bör åtgärder sättas in för att säkra en likvärdig betygssättning.⁵

⁵ Se exempelvis Skolverket (2022) *Betyg och prövning - kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning*, Skolinspektionen (2022) *Huvudmäns arbete för att främja rättvisande och likvärdiga betyg i grundskolan*, dnr 2021:2323, Skolinspektionen (2023) *Rektorers arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan*, dnr 2022:581.

På Skolinspektionens vägnar

X Matilda Yvede

X Arne Hellmark

Beslutsfattare

Signerat av: Matilda Yvede

Föredragande

Signerat av: Arne Hellmark

I handläggningen av ärendet har även utredaren Carola Nal medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Tre gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 22-24 och 26 januari 2024. Besöket genomfördes av Carola Nal och Arne Hellmark.

Kapareskolan E-H har kommunal huvudman, Kungsbacka kommun. Skolenheten har cirka 250 elever och årskurserna 7-9. Skolenheten leds av en rektor.

Bilaga 3: Formulär för huvudmannens redovisning

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver bredda sin analys av verksamhetens resultat så den omfattar både delar som behöver utvecklas och framgångsfaktorer, för att utifrån det vidta ändamålsenliga åtgärder.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 2: Rektorn och lärarna behöver anpassa undervisningen i innehåll och arbetssätt, så att den utgår ifrån och möter elevernas

förutsättningar och behov oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 3: Rektorn och lärarna behöver utveckla och genomföra ett samlat arbete för att skapa, upprätta och vid behov återskapa studieron under lektionerna så att eleverna kan fokusera på sina studier.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 4: Rektorn behöver utveckla sin uppföljning och analys av kunskapsresultaten och säkerställa att eventuella avvikelser inte beror på brister i bedömningarnas likvärdighet.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: